

כך הפילה הכנסת את החוק להתרת ההפלות

הצעת החוק שלי אינה מרחיקת-לכת. היא אומרת ששרהבריאות יתקין חקנות שיקבעו מתי באיזו תקופה ובאיזו נסיבות מותר להפסיק הריון. אני חושב שלא ייתכן פיתרון מתון יותר במדינה דמוקרטית-ליברלית מתקדמת. אל לנו לפגור בעניין זה אחרי כימעט כל המדינות המתוקנות בעולם.

יעקב מזרחי (אגו"י): המקולקלות בעולם, לא הן מתקנות!

אורי אבנרי: המדינות היחידות המתנגדות לכך הן המדינות הקתוליות. הדת הקתולית היא, בעניין זה, לאין שיעור פחות ליברלית מן הדת היהודית. ההלכה היהודית אינה פוסלת הפלות מלאכותיות בששת השבועות הראשונים של ההריון. לאחר מכן מותרת הפלה — — —

שלמה לורניץ (אגו"י): מניין לך?
יעקב מזרחי: כל הפלה היא שפיכות דמים!

היתה זאת הצבעה בלתי-רגילה. לפי דרישת אורי אבנרי, העניקו רוב הסיעות חופשה-הצבעה לחבריהן — דבר נדיר ביותר בכנסת, שאינו קורה אלא פעם בשנתיים-שלוש. בפעם האחרונה זה קרה בקשר עם הצעת-חוק אחרת של אורי אבנרי: זו שנועדה לבטל את האיסור על יחסים הומוסקסואליים בין מבוגרים. כאן גם הפעם, פילגה ההצבעה לא רק את הסיעות, אלא גם את המפלגות ופלגיהם-המפלגות. זה מול זה עמדו שני מחנות: בעלי התפיסה המתקדמת ובעלי התפיסה הריאקציונית. ארי אנקוריון ומתילדה גז מצאו את עצמם יחד עם מנחם פרוש, יצחק נבון מצא את עצמו בחברת גדעון פת ואורי אבנרי.

הנושא: הצעת-חוק של אבנרי לבטל את האיסור על הפלות מלאכותיות. אבנרי הביא הצעה זו לדיון לפני שנתיים בדיוק, אך שרהבריאות, ויקטור שטרוב, ביקש

אילו היו הגברים נכנסים להריון היה האיסור על ההפלות מתבטל מזמן...

או לדחות את ההצבעה עליה, כדי שיוכל למנות ועדה שתגיש המלצות. ועדה רמת-דרג אמנם הוקמה, אך היא לא סיימה את עבודתה בחוק השנתיים, והיתה סכנה שהכנסת תתפור והצעת-החוק תתבטל ממילא, אם תידחה ההצבעה שוב.

ה מערכה התחלשה בסגור: מיברק ששלחו שלוש נשים לשרהבריאות, בו הכריזו בפה מלא שהפרו את החוק וביצעו הפלות בגופן. לא היה זה רעיון ישראלי-מקורי. הכרזה כזאת פורסמה לראשונה בצרפת, עליידי הסופרת הנודעת סימון דה-בואר ועשרות נשים מפורסמות אחרות, כדי ללחץ

מבין שמונה חברות הכנסת, ארבע נעדרו, שתיים הצביעו בעד ושתיים הצביעו נגד

אורי אבנרי: לאחר השבוע הששי מותרת הפלה, לפי ההלכה היהודית, למען הצלת האם — דבר האסור עלי-פי הדת הקתולית. אני חושב שאטם יכולים להתגאות בזה שהדת היהודית היא יותר מתקדמת מאשר הדת הקתולית, ולמה לכם להתבייש בזה? הדת שלנו הרבה יותר טובה בעניין זה!

יעקב מזרחי: מתביישים שאתה מדבר!
אורי אבנרי: אדוני הושבראש, מכיוון שניתן חופשה-הצבעה לחברי רוב הסיעות, אני מקווה שהבית הזה יקבל ברוב-ידעות את הצעת-החוק הזאת.

יהיה זה נאה ויאה שהכנסת השביעית תביע לקראת סיומה, בדרך שי הצבעה הופי

בגידת הנשים

מי נגד - מי בעד

בעת ההצבעה על הצעת-החוק נכחו 43 חברי-כנסת — מיספר גדול מן הרגיל.

הנשים: מבין שמונה הנשים בכנסת, הצביעו רק שתיים בעד (שושנה ארבליא-למחזיקי ועדה פיינברג-סירני (שתייהן מפלג אחדות-העבודה במפלגת העבודה), שתיים הצביעו נגד: זינה הרמן ומתילדה גז (מהמערך). גולדה מאיר עזבה את האולם כמה דקות לפני ההצבעה, וכך עשתה חייקה גרוסמן מ"מפ"ם. כן נעדרו אסתר רזיאל-נאור (גח"ל) וטובה סנהדראי (מפד"ר).

הצביעו בעד: 19 ח"כים, והם: יצחק נבוג, דויד קורן, עדי אמוראי, מאיר אביזרה, שושנה ארבליא-למחזיקי, עדה פיינברג-סירני, ראובן ארזי ושלמה רוזן (המערך). גדעון פת ואברהם כץ (גח"ל-ליברלים), נסים אליעז, גדעון האוזנר ויהודה שערי (ל"ט), יגאל הוהביץ וזלמן שובל (ע"מ), מאיר וילנר (רק"ח), שמואל תמיר (מרזכר חופשי), שלום כהן ואורי אבנרי.

הצביעו נגד: זינה הרמן, ישראל קרגמן, מתילדה גז, ארי אנקוריון, עוזי פיינרמן, צבי גרשני, זאב הרינג, יצחק קורן (המערך), מנחם ידיד (ח"ל-חרות), ו-14 חברי הסיעות הדתיות שנכחו באולם. הדתיים ערכו גיוס כללי.

למנוע: רק אחד: אליעזר שגסק (המרזכר החופשי).

נעדרו, בין השאר, 41 חברי המערך וביניהם 6 אנשי "מפ"ם, 23 חברי גח"ל, כל הסיעות הערביות, ושמואל מיקוניס ממ"ק.

מאז העליתי את ההצעה לפני שנתיים, אירעו התפתחויות בעולם, שאותן הייתי רוצה להביא בקיצור לפני מליאת הבית.

המצב במדינות המתקנות הוא כיום כזה:

- **בארצות-הברית** פסק בית-המשפט העליון לפני חצי-שנה שעל-פי החוקה האמריקאית אין לאסור בשום חוק הפלות מלאכותיות בשלושת החודשים הראשונים של ההריון. משלושה חודשים עד שבעה חודשים מותר להגבילן אך ורק מתוך שיקולים הנוגעים לבריאות האם, ורק החל בחודש השביעי מותר לאסור הפלות על-פי חוק.
- **בבריטניה** הגדולה יש עתה חופש מוחלט להפסקת-הריון.
- **בצרפת** בוצעו בשנה האחרונה למעלה ממיליון הפלות אסורות. בחודש הבא עומד הפולמנט הצרפתי לדון בהצעת-חוק ליברלית יותר.
- **בגרמניה המערבית** צפויה חקיקה ליברלית חדשה.
- **בשווייץ** יש כבר כיום חוק ליברלי ביותר, ור למעשה מותרת ההפלה לכל דורשת.
- **בהולנד** מותרת ההפלה למעשה לכל דורשת.
- **בשבדיה** כימעט כל סיבה מספקת להתרת הפסקת-הריון, בכל זאת עומדת להתקבל חקיקה ליברלית עוד יותר, שלפיה יהיה מותר להפסיק כל הריון הגורם ל"טרידה בלתי-סבירה".
- **בדנמרק** ייכנס לתוקפו באוקטובר חוק חדש, המתיר הפלות מלאכותיות לכל.
- **בנורבגיה** כבר מתקבלות 90% מכל הבקשות להפסקת-הריון, על חשבון הממשלה. מפלגת העבודה שם איננה מסחפכת בכך, והבטיחה הגיגית שאם תגיע לשלטון בספטמבר הקרוב — היא תתיר הפלות לכל ללא שום הגבלה.

אדוני הושבראש, הבעייה איננה הפלות או לא-הפלות. הבעייה היא הפלות חוקיות או הפלות בלתי-חוקיות: הפלות תחת ביקורת רפואית בצורה מבוקרת, או הפלות במחתרת ובצורה מבישה.

איני יכול לומר בדברים יותר טובים מאלה שאמרה אתמול ברדיו הגב' יעל פישביין, אם לשלושה, שפנתה לשרהבריאות בעניין זה ואמרה:

"אני רוצה ללדת בחופש ובשימחה, ולא מתוך אונס וכפייה. אני רוצה להיות אחראית לתוכנן המישיפחה שלי ולשקול בעצמי את טובת המישיפחה והילדים. אילו היו הגברים צריכים לעבור הפלות כתנאי מחתרת והשפי זה — היה חוק זה עובר מן העולם מזמן."

לביטול החוק האסור הפלות בצרפת. לאחר מכן פורסמה הכרזה דומה עליידי מאות נשים גרמניות, למען אותה מטרה.

יעל פישביין, אם לשלושה ילדים, ילידת פת-חיתקוה שופעת-חיים הנשואה לרוקח מצלית, היתה מנהיגת ה-קבוצה. היא הופיעה ברדיו ובעיתונות, גרמה לפחות ל-חוצאה אחת: שרהבריאות לא הציעו לכנסת להסיר את ההצבעה מסדר-היום, כפי שהתכוון תחילה, אלא נמנע מלהביע דעה. את ההצעה להסרת ההצעה השמיע אחד הח"כים היותר ריאקציוניים במערך, הציוני-המיקצועי יצחק קורן. (שפיטוב עצמו אינו ח"כ, ולכן לא יכול היה להצביע.)

אותה שעה שיגר אבנרי מיכתב אישי נרגש לכל חברי-הכנסת, העמידים על חשיבות ההכרעה ופנה אל מצופנים.

אמר אבנרי, בנאום מעל הדוכן:

אורי אבנרי: ...אני שמח שרוב הסיעות בבית נתנו בעניין מצפוני זה חופשה-הצבעה לחבריהן.

העמידו אותנו לדיון!

יעל פישביין

זהו הנוסח של המיברק ששלחו שלוש הנשים לשרהבריאות:

"ננשים שבלצעו הפלה מהאכותיות בניגוד לחוק, אנו תובעות ממוך להעמיני לנו לדיון.

"אם לא תמצא לנכון להעמידנו ל"דיון, אנו תובעות את תמיכתך בהצעת החוק שי ח"כ אורי אבנרי (מרי) לכניס חוק האיסור על הפלות מלאכותיות."

תתומות: שרה אורן, חנה לחמן, יעל פישביין.

שית, את דעתה למען ליברליזציה של החוק הישראלי בעניין הזמאני זה.

עד כאן דברי אבנרי.

ייתכן שהצבעת-החוק היתה זוכה ברוב, אילו נכחו באולם עשרות ח"כים שהודיעו שהם תומכים בה — אך לא הטריחו כץ לעצמם לאולס-המליאה. הח"כים הדתיים, לעומת זאת, הופיעו בהמוניהם.

כך נפלה ההצעה — אך הכל ראו בהצבעה ניצחון מוסרי מרשים. כאשר תוגש מחדש בכנסת הבאה, מובטח לה רוב.